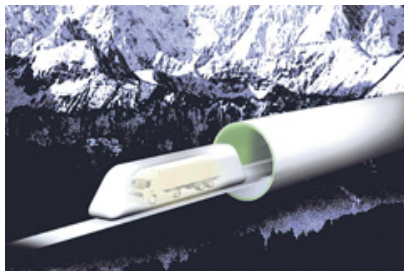

Megaprojekti - denar ali življenje?

Kakšen je smisel velikih projektov v Alpah?

žrtvovati?

Alpe na odru na primeru megaprojektov v prometu, turizmu in športu ponazarjajo, da imajo veliki projekti lahko tudi hude posledice. Z velikostjo projekta se povečujeta tudi politični in gospodarski pritisk na izvajanje. Avstrijski prometni načrtovalec Hermann Knoflacher v intervjuju govori o visokih provizijah, ki lahko vplivajo na odločitve v zvezi z infrastrukturnimi objekti. Da Alpe za rešitev prometne problematike sploh ne potrebujejo novih predorov in cest, temveč "softver", kot je alpska tranzitna borza, utemljujeta Toni Aschwanden iz švicarske organizacije Alpska iniciativa in Pierre Moreau iz CIPRE Francija.

In kaj se dogaja z dolino, iz katere se je umaknil največji delodajalec, danes pa tuji milijonar za precejšnje vsote denarja želi graditi hotelske in športne objekte? Z načrtovano gradnjo pod vodstvom egiptovskega investitorja Samiha Savirisa naj bi v Andermattu ustvarili nova delovna mesta, a s tem tudi nove odvisnosti. Francesco Pastorelli iz CIPRE Italija v svojem prispevku analizira, kaj je ostalo od bleščečih zimskih olimpijskih iger leta 2006 - pravzaprav je vse tako kot prej, le da so enormni stroški obratovanja športnih objektov danes za občine v okolici Torina hudo finančno breme.

O tem, kako veliki projekti kljub temu lahko uspejo in da je za njihovo uresničenje potrebna prava mera poguma, piše Helmuth Moroder, podpredsednik CIPRE International. Trajnostnost pri tem "od nas zahteva pogum, da tvegamo napredek. Vendar ne na slepo, temveč z občutkom za socialne, ekonomske in ekološke posledice. To je velikopoteznost, ki jo od nas pričakujejo prihodnje generacije."

Tematska revija CIPRE Alpe na odru izhaja dvakrat letno, brezplačno naročilo na: www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-international Prenesti si je mogoče vse številke.

Vir: CIPRA International

Mondeno turistično naselje v švicarskem Andermattu, nova, že druga avtocesta med Ženevo in francoskim Annecyjem, olimpijske igre v Torinu... CIPRA se v novi številki tematske revije Alpe na odru sprašuje, kaj je pravzaprav namen takih megaprojektov: zakaj se sploh gradijo, kdo ima od njih korist, kaj je treba zaradi njihove uresničitve

Vsebina

[Megaprojekti - denar ali življenje?](#)

[Alpski forum 2010: rezultati sedaj objavljeni na spletu](#)

[Pravne ovire za ekološka omrežja](#)

[EU zmanjšala finančno pomoč za progo Lyon-Torino in brennerski predor](#)

[Energijsko učinkovita gradnja v alpskem prostoru](#)

[Francoski zakon o okolju - razočaranje po obetavnem začetku](#)

[Konferenca: Voda v Alpah](#)

[Italija: okoljskemu ministrstvu za milijardo manj sredstev](#)

[Publikacija o izzivih gorskih območij](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Alpski forum 2010: rezultati sedaj objavljeni na spletu

Milano/I: Katere medsebojne odvisnosti obstajajo med Alpami in metropolami v alpskem predgorju?

Deveti Alpski forum je letos potekal v začetku oktobra v Münchnu pod geslom Metropole in "njihove" Alpe. Udeleženci foruma so z znanstvenega in političnega vidika razpravljali o vprašanju medsebojnih odvisnosti med metropolami na alpskem obrobju in alpskim prostorom, na predavanjih in delavnicah pa so se posvetili zlasti odnosom med metropolami in Alpami, podnebnim spremembam, biotski raznovrstnosti, geološkim tveganjem in območju Alp kot evropski makroregiji. Poročilo (v angleškem jeziku) izčrpno povzema dogajanje na tridnevnem posvetu in je na voljo tudi na <http://epub.oeaw.ac.at/forumalpinum2010> (en).

Forum sta organizirala Mednarodni znanstveni odbor za raziskovanje Alp (ISCAR) in Bavarska akademija znanosti.

Več informacij o Alpskem forumu na: www.forumalpinum.org/.

Pravne ovire za ekološka omrežja

Premagovanje pravnih ovir za ekološko povezovanje na celotnem območju Alp.

Udeleženci delavnice v okviru projekta Econnect, ki je bila posvečena problematiki pravnih ovir pri vzpostavljanju ekoloških omrežij v alpskem prostoru, so ugotovili, da obstaja dovolj pravnih predpisov, na podlagi katerih je uresničitev ekoloških omrežij izvedljiva. Številne odgovorne osebe zakonskih podlag pogosto ne poznajo ali pa jih poznajo v nezadostni meri. Na tej točki imajo odločilno vlogo okoljski strokovnjaki, ki morajo nosilce odločanja v Alpah seznaniti s temi instrumenti in njihovo uporabo. Alpska konvencija bi lahko zagotovila ustrezen način, s pomočjo katerega bi bilo mogoče uspešneje uskladiti pobude na različnih administrativnih ravneh. V ta namen bi se morale alpske države intenzivneje zavzeti za uresničevanje Alpske konvencije. Delavnica, ki je potekala maja 2010 in sta jo organizirali CIPRA Francija in CIPRA International, je del delovnega sklopa o pravnih ovirah, katerega zbrani rezultati bodo predmet razprave na

mednarodni zaključni prireditvi v Aostii 9. decembra.

Sintezno poročilo in predstavitev so na voljo na naslednjem spletnem naslovu: www.econnectproject.eu/cms/?q=download_area (en/fr)

EU zmanjšala finančno pomoč za progo Lyon-Torino in brennerski predor

Evropska komisija je zmanjšala finančno pomoč za gradnjo italijansko-francoske železniške proge med Torinom in Lyonom kot tudi za južni odsek dovozne proge do brennerskega predora. Pičla finančna sredstva za razširitev infrastrukture bi bilo treba porabiti čim bolj smotno, je prepričana Komisija, zato je tudi preverila financiranje in stanje del pri vseh 92 transevropskih prometnih projektih. Za progo Lyon-Torino so bila od skupne vsote 618 mio. odpovedana sredstva v višini 9,8 mio. evrov. Stroški gradnje so ocenjeni na 14,9 mrd. evrov. Da ne bi bilo treba črtati nadaljnjih sredstev, Evropska komisija od Italije in Francije zahteva, da podpišeta pogodbo o posodobitvi projekta. Poleg tega morata obe državi jamčiti, da sta sposobni financirati celoten projekt in da se bodo dela na poskusnih rovih začela leta 2011. Evropska komisija je poleg tega odpovedala tudi pomoč v višini 12,89 mio. evrov od skupne vsote 58,81 mio. evrov, namenjenih za gradnjo južnih dovoznih prog do brennerskega predora.

Viri : www.dowjones.de/site/2010/10 (de), www.greenreport.it/new/index (it), <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ>

Energijsko učinkovita gradnja v alpskem prostoru

V francoski občini Saint Martin de Belleville so zgradili energijsko učinkovit objekt, v katerem je vrtec, in prenovili turistično informacijsko središče, pri tem pa so se tudi veliko naučili. Od njihovega znanja je veliko pridobilo okoli 70 udeležencev seminarja Energijsko učinkovita gradnja na lokalni ravni - izkušnje in rešitve iz Alp, ki je potekal v začetku oktobra v omenjeni občini. Na seminarju so o svojih dejavnostih spregovorili tudi predstavniki drugih občin in strokovnjaki iz francoskega alpskega prostora ter pojasnili, kako v praksi uspešno izpeljati projekt energijsko učinkovite gradnje.

Energijska učinkovitost je med drugim tema novega filma o enodružinski hiši družine Götz v Švici, ki je bil posnet v okviru projekta CIPRE climalp. Gre za plusenergijsko hišo, ki zaradi fotovoltaičnega sistema proizvaja več električne energije, kot jo letno sama potrebuje za obratovanje. V ta namen izpolnjuje najstrožje zahteve, ki veljajo za energijsko učinkovitost in ekološka gradiva.

Poročilo o dogodku in posamezne predstavitve s seminarja boste našli na: www.alpenallianz.org/de/infoservice (fr)

Film, posnet v nemščini, opremljen s slovenskimi, italijanskimi in francoskimi podnapisi, si lahko ogledate na: www.cipra.org/sl/climalp/video.

Francoski zakon o okolju - razočaranje po obetavnem začetku

Predsedniku francoske vlade so pred kratkim predali neodvisno revizijsko poročilo o izvajanju zakona o okolju v Franciji (t. i. Grenelle). Izsledki poročila so pozitivni. Okoljevarstvene organizacije, ki so sodelovale pri pripravi Grenelle, so pozdravile politično ozaveščenost in razpravo o trajnostnem razvoju, po drugi strani pa je objektivnost revizijskega poročila zelo sporna: francoska mrežna organizacija Le réseau Action Climate je zaradi tega spisala celo nasprotno poročilo. Grenelle je dejansko izgubil pomembnejše vsebinske dele, pa naj bo to med nastajanjem zakonskega besedila v parlamentu ali pod pritiskom določenih lobijev. Tako ni bil sprejet davek na CO₂ in tudi instrumenti, namenjeni spodbujanju obnovljivih virov energije, so manj ambiciozni, kot je bilo sprva napovedano. Francoskemu alpskemu prostoru bi prav ta dva ukrepa prinesla dodano vrednost. Okoljevarstvene organizacije sedaj od vlade pričakujejo jasen signal.

Revizijsko poročilo je objavljeno na www.developpement-durable.gouv.fr (fr),

nasprotno poročilo mrežne organizacije pa na

www.rac-f.org/IMG/pdf/Bilan_Grenelle_RAC-F (fr)

Vir: www.lemonde.fr/planete/article/2010/11/02 (fr)

Konferenca: Voda v Alpah

Tretja mednarodna konferenca o vodah v Alpah, ki bo potekala 25. in 26. novembra v Benetkah v Italiji in jo bo v okviru Alpske konvencije organiziralo italijansko okoljsko ministrstvo, bo strokovnjakom iz javne uprave omogočila izmenjavo znanja in izkušenj s tega področja. Konferenco bodo otvorile tri delavnice o hidrogeoloških tveganjih, upravljanju povodij v vlogi instrumenta alpskih ekosistemov in gozdov kot tudi vodni energiji in njenih ekonomskih, ekoloških in socialnih vidikih. V Benetkah bodo rezultati konference predmet predstavitve in razprave.

Člani skupine strokovnjakov za področje voda v Alpah bodo prav tako predstavili rezultate svojega dela, seznaniti pa se bo mogoče tudi z rezultati platforme za gospodarjenje z vodo v alpskem prostoru. Razprava naj bi tekla tudi o drugem poročilu o stanju v Alpah na področju voda.

Program je objavljen na www.alpconv.org/NR/rdonlyres (en)

Nadaljnje informacije: www.alpinewaterconference.it/ (en)

Italija: okoljskemu ministrstvu za milijardo manj sredstev

Kot predvideva novi zakon o proračunu, se bodo sredstva okoljskega ministrstva za leto 2011 zmanjšala na tretjino sredstev, kot jih je bilo sicer določenih leta 2008, tj. s 1649 mio. evrov na 513 mio. evrov. Za leto 2012 je predvidenih 504 mio., za leto 2013 bo na voljo le še 498 mio. evrov. Finančne omejitve so prizadele tudi druga ministrstva, čeprav ne v tolikšnem obsegu. Manj sredstev bo namenjeno tudi za kulturo, kmetijstvo, infrastrukturo in promet. Varčevalo se ni le pri proračunu za obrambno ministrstvo. WWF Italija meni, da drastično omejevanje sredstev ogroža vlogo okoljskega ministrstva. In njegove možnosti za oblikovanje politike, mednarodni vpliv kot tudi za usmerjanje dejavnosti na določenih občutljivih področjih nacionalnega interesa, kjer gre tudi za življenje ljudi, na primer področje varstva tal.

Viri: www.wwf.it/client/ricerca (it)

www.repubblica.it/ambiente/2010/11/05/news (it)

Publikacija o izzivih gorskih območij

Inštitut za raziskovanje gora Univerze v Innsbrucku/A je pred kratkim v angleškem jeziku izdal knjigo o ljudeh in okolju v gorskih regijah "Challenges for Mountain Regions - Tackling Complexity". Poleg Alp so v knjigi obravnavana tudi območja Andov in Patagonije. Nova publikacija seznanja z življenjem v gorah in vsakodnevnim soočanjem z naravnimi nesrečami in posledicami globalnih sprememb, zlasti podnebnih. Poleg tega različni primeri ponazarjajo, kateri so izzivi življenja na gorskih območjih, katere so različne smeri razvoja mesta in podeželja ter tranzitnega prometa in katere so potencialne poti trajnostnega razvoja. Predmet obravnave je tudi nujnost obstoja sinergij med gospodarstvom in ekologijo.

Publikacija poleg tega predstavlja raziskovalne institucije in programe na področju raziskovanja gora ter njihove instrumente in metode delovanja in pri tem dosežene rezultate.

Podrobnejše informacije o inštitutu so na voljo na www.uibk.ac.at/igf/ (de/en).

Publikacija: Borsdorf, A., G. Grabherr, K. Heinrich, B. Scott in J. Stötter (ured.): Challenges for Mountain Regions - Tackling Complexity. Dunaj, Böhlau, 2010. ISBN 978-3-205-78652-8.

O tem in onem

Pasivne hiše: vstopite in si ogledajte!

V drugi polovici novembra bodo potekali dnevi pasivnih hiš in hiš standarda Minenergie P, kar bo lepa priložnost, da se bodo investitorji in vsi, ki se zanimajo za tovrstno gradnjo, lahko iz prve roke seznanili s prednostmi energijsko učinkovite gradnje: lastniki pasivnih in drugih energijsko varčnih hiš v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji, Lihtenštajnu in Švici vabijo k ogledu svojih bivališč. V Sloveniji si bo mogoče ogledati skoraj 20 pasivnih in 4 nizkoenergijske hiše.

Dnevi pasivnih hiš in hiš standarda Minergie P bodo potekali od 12. do 14. novembra 2010, podrobneje o tovrstnih objektih in spremljevalnih prireditvah pa si lahko preberete na <http://trajekt.org/2010/11/04> (sl), <http://igpassivhaus.at/> (de), www.minergie.ch/nationale-tage-minergie-p (de/fr/it) in na www.ig-passivhaus.de/index.php?page (de)

Pohodniška pot za Alpsko konvencijo

Goro Košuto, ki leži na slovensko-avstrijski meji, bo odslej mogoče obhoditi po novi krožni poti Alpske konvencije, ki so jo ob podpori Stalnega sekretariata Alpske konvencije, občin Zell-Sele/A in Tržič/SI ter avstrijskega in slovenskega okoljskega ministrstva uredila planinska društva iz obeh držav. Ob tej priložnosti je izšla tudi zgibanka, ki vsebuje informacije o trasi poti, prenočiščih ob poti in Alpski konvenciji. Krožna pot je dostopna z različnih izhodišč, posamezni deli poti so razdeljeni v tri težavnostne stopnje. Kdor želi prehoditi pot v celoti, bo potreboval vsaj dva dni. Prenočiti je mogoče vzdolž celotne poti v kočah planinskih društev.

Več informacij: www.alpconv.org/home/index_sl

Zgibanka: www.alpconv.org/NR/rdonlyres

Biotska raznovrstnost v gorah na internetu

Po celem svetu imajo gorska območja ključno vlogo za biotsko raznovrstnost ter za človeka. Za več kot dvajset odstotkov svetovnega prebivalstva nudijo hrano ter prispevajo več kot polovico pitne vode. Če se stanje biotske raznovrstnosti na gorskih območjih poslabša, ima to daljnosežne posledice in vodi v lakoto in revščino. Prav zato moramo goram posvečati še posebno pozornost, poudarjata organizaciji Mountain Partnership in Mountain Forum na novi internetni strani o biotski raznovrstnosti v gorah. Stran je bila postavljena ob mednarodni konferenci o vrstni pestrosti v Nagoyi (COP 10) in vsebuje zanimivosti o sami prireditvi ter o njenih spremljujočih dogodkih na temo gorskih območij in njihove biotske raznovrstnosti.

Internetna stran: <http://cop10.mtnforum.org> (en/es)

Varstvo okolja v planinskih postojankah in usposabljanje za letalsko reševanje

Kako zagotavljati potrebe planinskih postojank po energiji in pri tem skrbno ravnati z naravnimi viri, kako v planinskih kočah zagotavljati okolju prijazno čiščenje odpadnih voda? Odgovore na tovrstna vprašanja lahko poiščemo v novi dvojezični brošuri z naslovom Umweltschutz in grossen Höhen - Aiming high for the environment nemške okoljske organizacije Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU). V sodelovanju z Nemško planinsko zvezo je DBU za 25 koč, ki so v upravljanju nemških planinskih društev, pripravil rešitve, ki so vsakokrat prilagojene posamezni lokaciji.

V brošuri so predstavljeni tudi drugi projekti DBU, ki se izvajajo na območju Alp - med drugim si je mogoče prebrati, kako bavarska gorska straža v dvorani za treninge v Bad Tölzu/D usposablja svoje pripadnike za naloge letalskega reševanja.

Vir: www.umweltjournal.de/AFA_umweltnatur/17245 (de)

Brošura : www.dbu.de/phpTemplates/publikationen/pdf (de/en)

Prireditve

Konferenca/kongres: **Strokovna konferenca Ogledni odtis kot merilo uspešnosti** . 16.11.2010. Ljubljana/SI. Jezik: sl. Organizira: UMANOTERA, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ustanova, The Climate Project, Ljubljana/SI.
Informacije: www.umanotera.org/index.php?node=243.

Konferenca/kongres: **Education and training opportunities – successful tools to tackle depopulation in mountain areas**. 24.11.2010 – 25.11.2010. Torino/I. Jezik: en, fr, it. Organizira: Euromontana, Bruxelles/BE.
Informacije: www.euromontana.org/Doc/events/PADIMA_seminar_23-11-2010/Agenda_Torino_FR.pdf.

Konferenca/kongres: **Mountain Risks** . 24.11.2010 – 26.11.2010. Firenze/I. Jezik: en. Organizira: European Centre on Geomorphological Hazards, Strasbourg Cedex/F.
Informacije: www.coe.int/t/dg4/majorhazards/activites/2010/Florence_MountainRisksConference_24-26nov2010_Announcement.pdf.

Konferenca/kongres: **Informationsbedarf und Informationsangebot im "Tourismus für Alle"**. 2.12.2010. Innsbruck/A. Jezik: de. Organizira: IBFT - Infoplatteforn Barrierefreier Tourismus in Österreich, A.
Informacije: www.ibft.at.

Konferenca/kongres: **SWOMM 2010** . 14.12.2010. Roma/I. Jezik: en. Organizira: Mountain Partnership Secretariat, Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), Rome/I.
Informacije: www.swomm.info/.

Slikovni material: © CIPRA International, Natalia Romay / flickr.com, CIPRA Frankreich

Saj ni res, pa je!

... Konec alarma: prihodnost zimskih športov v Alpah ni več v nevarnosti. Sicer bo manj snega, a smučarji iz celotne Evrope se bodo še vedno radi pogreli v planinskih kočah in prinašali življenje v turistične vasi. Kot je pokazala anketa Inštituta za raziskavo tržišča Manova, se na smučanje redno odpravi vsak četrti Evropejec, nadaljnjih 38 milijonov pa bi si lahko predstavljala, da bi (spet) postali zimski športniki. Tudi v Avstriji ni treba skrbeti zaradi smučarskega naraščaja: resda smučanje zaradi različnih športnih tednov in jezikovnih tečajev pri šolarjih ni več tako zelo privlačno, a vendarle se ima 55 odstotkov prebivalcev za smučarje. Česar danes ni, so hitrejša vlečnice in snežni topovi, ki bi delovali tudi ob toplih dnevih.
Vir: diepresse.com/home/wirtschaft/economist/607316 (de)